

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani
a treia-oară 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplacei Nr. 15.

Se prenumără la poste și librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz și la librăria

TRIBUNA

Drepturile noastre.

VII.

(p.) Dacă facem comparație între drepturile noastre naționale de astăzi și între programul stabilit la anul 1848, vom constata, că nu e nici o deosebire între ele. E altcum stipulat, altcum conceput cel de astăzi, — amăsurat împrejurărilor în cari ne aflăm, — dar' în esență e același.

Lucru foarte natural. Drepturile noastre reclamate sunt aceleași și astăzi, ca și la 1848; prin urmare și programul politic, care tinde la redobândirea și realizarea lor, nu poate să fie decât earăși același.

Cerem și astăzi școale românești, susținute din vistieria statului, la care contribuim și noi, tot așa cum ceream la 1848.

Cerem și astăzi administrație și justiție românească, făcută prin funcționari de neamul și de legea noastră, cum ceream și atunci.

Cerem și astăzi drept electoral, ca Români să poată fi reprezentați în parlamentul țării amăsurat forței lor numerice, — lucru reclamat și la 1848.

Mai presus de toate cerem însă, aceea ce ceream și la 1848: **perfectă independență națională**, cu deosebirea, că atunci am protestat în contra uniunii Ardealului cu Ungaria, făcută totuși mai târziu fără consimțământul, ba chiar în contra voinței și dorinței noastre, ear' acum reclamăm **autonomia Ardealului**, nimic altă prin uniunea forțată. Și cum tocmai independența națională este baza întregii noastre vieți naționale și a prosperității noastre, am pus punctul acesta la locul prim în program, știind foarte bine, că prin realizarea lui se realizează de sine și celelalte, toate.

Autonomia Ardealului, reclamată astăzi, s'ar pără însă că e ceva mai puțin decât ceea ce ceream la 1848, special în petițiunea din 25 Februarie 1849, adresată Monarhului la Olmütz, anume: **Unirea tuturor Românilor din statele Austriei, într-o singură națiune independentă, pusă sub sceptrul Austriei, ca parte integrantă a întregii monarhii.**

La aparență da. Însă numai la aparență. Pentru-că trebuie să lămurim un lucru. Totdeauna când vorbim despre autonomia Ardealului, prin urmare ei în cadrul a fost trecută reclamarea de astăzi: nu e înțeleasă, nu a fost înțeleasă și nu poate fi înțeleasă autonomia Ardealului de astăzi, mutilat și redus la jumătate din teritoriul seu original, ci a fost înțeles și este înțeles Ardealul cel vechiu, cu vechile sale hotare. E înțeles Ardealul despre care scria principele Apafi împăratului Leopold, înainte de a pune țeara sub stăpânirea casei domnitoare din Austria, că îi aparține și Oradea-mare, Ineu, Șiria, Lipova, și că face parte din el și Lugojul și Caransebeșul, ear' în sus se estinde până la Dobrișin.

Pentru acest Ardeal cerem noi autonomie; ear' din acest Ardeal puținii Români vor rămâne eșchiși, atunci când ni-se va reda autonomia.

Cum deci programul nostru național de astăzi e analog cu cel din 1848: s'ar pute naște întrebarea, că în decurs de 52 de ani ce s'a realizat din programul nostru? ear' răspunsul ar trebui să sunte: nimic, sau aproape nimic.

În consecință, ar trebui apoi să urmeze întrebarea a doua: **De ce ne-am croit noi un program național, din care până acum aproape nimic nu e realizat și probabil că nici în viitorul apropiat nu va fi nimic realizat?** Ear' pentru a pute răspunde la această întrebare, trebuie să ne reîntoarcem la

punctul dela care am plecat când am început scrierea acestor articole, și să zicem:

Adevărat, că Maghiarii, stăpânitori astăzi pe situația politică din țeară, nu au realizat și probabil nu vor realiza nimica din programul nostru național, și astfel drepturile noastre legitime nerealizate sunt și nerealizate vor rămâne câtă vreme puterea e în mâna lor. Dar' adevărat e și aceea, că noi nu dela Maghiarii am cerut revindicarea drepturilor noastre, și tot așa și în viitor nu dela ei o vom cere!

Nu libertățile pe care ni-le ofer Maghiarii le dorim noi; ci libertăți perfecte și adevărate naționale. Pentru-că nu prin aceea își câștigă poporul român din patria aceasta libertatea deservită și adevărată independență, că oamenii noștri, știutori de multă carte, vor intra în dietă maghiară, de unde probabil vor fi așezați toți în funcții de stat, și vor fi dotați boiereste din vistieria statului, sub condițiunea însă, ca se și poarte slujba în limba ungurească și chiar și cu oameni din neamul lor să poarte pertractări și să țină judecăți în limba pe care cei aflători în fața lor nu o înțeleg. Căci ce folos am avé noi de o droaie de funcționari români, așezați pe la toate dicasteriile, sau, cum zicea Bărnăușiu la 1848: **chiar de miniștri români**, dacă acestia nu reprezintă națiunea română și interesele ei, ci reprezintă națiunea maghiară?

De aceea, primul postulat în politica și programul nostru național este **independența națională**, ale cărei garanții credem a le afla în **autonomia Ardealului**.

Se înțelege, că independența aceasta națională Maghiarii nu ne-o dau, și nici nu ne-o vor da; de aceea nici nu am cerut-o dela ei și nici nu o vom cere. Am cerut-o însă dela o putere mult mai mare decât ei, dela Coroană. Și din partea Coroanei avem frumoase promisiuni că ni-se vor acorda cererile. Dar' avem și angajamente din partea Maghiarilor, luate față de Coroană, când au primit puterea în mână, că vor ține cont de legitimele noastre dorințe și pretențiuni.

Promisiunile Coroanei formează polița despre care am vorbit într'un articol mai recent, polița care-și așteaptă achitarea și care sigur va fi achitată la ocasiunea binevenită; ear' angajamentele Maghiarilor luate față de Coroană în chestia noastră națională, formează osia în jurul căreia are să se învârtăscă întreaga noastră politică de astăzi, anume: **Aducerea Coroanei la convingerea, că Maghiarii nu se țin de angajamente, prin ce se știrbește vaza și autoritatea Coroanei în fața credinciosului popor român din țeara aceasta.** Din acest motiv și din acest scop am mers cu Memorandul la Viena, și vom mai merge și cu altele, când vom afla că e de lipsă.

În articolele următoare vom espune acum promisiunile Coroanei, făcute Românilor, și angajamentele luate din partea Maghiarilor, — ca apoi într'un articol final să ajungem la concluziunile dorite.

Sibiu, 18 Aug. n.

Din Austria. Ministrul-președinte austriac Dr. Körber, a fost de nou la Ischl, și a fost primit de repetițori în lungi audiențe din partea monarhului. Cercurile bine informate dau mare importanță politică acestor audiențe. Se zice că de astă-dată prim-ministrul Austriei a făcut propuneri concrete Monarhului cu privire la sanarea relor din cealaltă parte a Monarhiei și că Monarhul le ar fi dat prealabila sa aprobare. Din pretențiile acestea, ca sigură e dată convocarea reichsrath-ului, pe la finea lui Septembrie, însă în mod condiționat, dacă guvernul va avé garanții su-

ficiente că de astă-dată parlamentul Austriei va discuta în mod liniștit și va da dovezi că e dornic de muncă. În cas contraz se vor pune în aplicare celelalte propuneri, cari însă nu se cunoșc.

Perversitate. E loc și pară o parte a presei maghiare, pentru primul nostru număr 150, asupra căruia atrage atențiunea procurorului de stat, provocându-l să ne reglementeze pentru provocare la răcoala. Rău-tăcioasă și perversă ca todeauna e presa maghiară. Înțelesul articolului nostru din întrebare nu e provocare la răcoala; ci dorința de a evita și împedece răcoala, care odată trebuie să izbucnească, continuându-se cu violențele din partea puterii de stat. Dar' zi-i presă maghiară și mergi înainte!

Insultarea casei domnitoare.

La festivitățile jubulare din Strigoniu, ținute alături în amintirea încredințării Maghiarilor, M. Sa Monarhului era reprezentat prin Arhiducele Frideric. De sine înțeles, că acolo unde precece un membru al casei domnitoare, are să se arboreze și stindardul casei (negru-galben). Aceasta o prelinde nu numai loialitatea față de casa domnitoare, ci și buna-cuviință. La Strigoniu însă patrioții, cari vecinii paradează cu loialitatea lor, n'au arborat stindardul casei domnitoare. Numai pe citadelă era unul, dar' și acela fusese arborat în ochii Maghiarilor acest stindard era însă mare scandol, profanare a sârbării și amenințare cu demonstrații strășnice, dacă nu va fi dat jos imediat. Arhiducele, când seara 'i-s'a raportat despre cele întâmplate, s'a indignat grozav și a doua zi des de dimineață a plecat din Strigoniu.

Infrângerea studenților maghiari la congresul din Paris.

Am dat ieri în estras părerea gazetelor despre deruta studenților maghiari la congresul din Paris, ear' astăzi dăm în întregime comunicatul apărut în mai multe ziare patriotice, care arată evident fiacoul ce l-au făcut impintenații reprezentanți ai tinerimii jidano-maghiare, într'o cauză, care nedreaptă fiind, înzadar au și mers ei la Paris să o apore.

Eată comunicatul:

La congresul studenților din Paris tinerimea maghiară a îndurat o urită înfrângere. Ar fi păcat să se tănuiască lucrul... Români, pe lângă o conducere unitară, au figurat în congres ca grupare organizată, pe când Maghiarii, fără solidaritate, s'au purtat în mod contrazicător. Români vorbesc excelent limba franceză, între Maghiari nu s'a găsit nici unul, care să fi putut ține vorbire în limba franceză. Români au vorbit totdeauna uniform, Maghiarii însă divisați, o parte așa, altă parte altfel. Și nu odată s'a întâmplat, că — necunosând limba franceză și neavând conducere — au aplaudat rezultatul unei votări, contra căreia la votare au luat poziție, — ceea-ce a produs o opinie foarte ciudată la conducerea congresului.

Este important din punct de vedere politic, că reuniunile studențești valahe din Oradea-mare, Cluj și Lugoj au format în congres un grup cu reuniunile studențești din România, ba cu președintele grupului, Rașdar, ca un din vicepreședinții congresului, au ales pe ascultătorul dela universitatea din Cluj Scurtu. În urma aceasta pe studenții din România 'i-a reprezentat oficial în congres un cetățean ungar, și dimpotrivă, președintele grupului român a reprezentat totodată și reuniunile studențești din Ungaria.

În contra acestei alegeri delegații maghiari au răspuns cu strigări de „bas la lărmuire și cu a bate în bănci. La

asta însă unul din delegații români a observat, c'o fină ironie, să nu poftescă dormnii a sbiera, ci să poftescă a merge la tribună și a veni cu poftescă. Răspunsul din partea Maghiarilor a fost mufenia generală.

Indolența Maghiarilor în chestiunea aceasta este cu atât mai detestabilă, cu cât tactica Românilor, de-a forma un unic grup cu reuniunile studențești române din Ungaria și de-a alege de vicepreședinte un student român din Ungaria, nu s'a întâmplat de rindul acesta ca o surprindere. Tot așa au făcut ei și la ultimul congres din Turin; așadar Maghiarii s'ar fi putut pregăti, ca să an se aibă alt rol.

Dar' și față cu chestiunile mai mici Maghiarii au stat incapabili. Așa de es. când Români au plâns, că pe studentul Lucian Bolcaș 'l-au dat afară din Oradea-mare și când aceasta s'a prezentat ca o prigonire politică, răspunsul din partea maghiară, a fost numai: „Nu așa stă lucrul. Dar', cum stă, nimeni n'a spus-o.

Pentru lămurirea situației era foarte favorabil prilejul și din împărieșare, că studenții jidani din România 'și-au prezentat gravaminele în congres. Așa, ei au mai spus și aceea, că nu sunt admiși ca membri în reuniunile studențești române. Români au declarat atunci, că Jidovii nefiind naturalizați, nu pot fi admiși ca cetățeni români. Dimpotrivă, cetrea Români nu 'și-au ales în congres ca reprezentant oficial un cetățean român, ci un cetățean ungar. Scoțându-se la iveală această contrazicere, s'ar fi mășorat esențial în congres simpatia de Români, fiindcă s'ar fi arătat viclenia lor.

Dar' destoinicia Românilor a câștigat simpatia congresului și ale conducerii acestuia pentru cauza română. Președintele congresului Effisio Cigliò-Tos, de pildă, a închis una din ședințele congresului cu declararea, că membrii congresului nu consideră pe Români numai ca niște amici, ci chiar ca frați.

Studenții maghiari nu pot privi declararea aceasta ca o victorie, cum le place a vesti. Într'adevăr, viitorul congres studențesc trebuie să-l pregătească și să-l organizeze studenții maghiari cu totul altfel.

Conflictul româno-bulgar.

Conflictul româno-bulgar încă nu e aplant și delăturat.

Gazetele din România scriu, că măsurile energice luate de guvernul român, și tonul, ferm al notelor române date la Sofia, au produs adevărată consternațiune în sferile cărmuitoare bulgare, cari încep să înțeleagă, că totuși nu va fi bine dacă se pun în dușmănie cu România. Principele Ferdinand al Bulgariei a sosit acasă dela Roma, unde a asistat la înmormântarea regelui Umberto și după participarea la serviciul divin, s'arvârșit din incidentul celei a 13-a aniversare dela urcarea sa pe tronul Bulgariei, a avut o lungă întrevedere și convorbire cu Teodor Ivanceff, prim-ministru și ministru de esterne și cu Radostawoff, ministrul de interne al Bulgariei.

Prințul a cerut ministrilor sei toate explicațiile privitoare la conflictul româno-bulgar. A urmat apoi un consiliu de miniștri la palatul prefecturii sub președinția principelui Ferdinand.

Totul timpul cât a durat consiliul nu s'a discutat decât asupra notelor primite dela guvernul român. Guvernul român așteaptă acum răspunsul guvernului dela Sofia, la a doua notă ce 'i-a trimis. Dacă acel răspuns nu va fi satisfăcător, se dă ca sigură rechemarea imediată a dlui N. Mișu, agentul diplomatic al Românilor din Sofia. Apărarea intereselor Românilor din Bulgaria va fi încredințată agentului diplomatic al Germaniei.

Scrisori din Macedonia.

— Dela corespondentul nostru. —

Bitolia, 28 Iulie v.

Unde trece drum de fer, toate căruțele pier, a zice poetul și acesta versuri își găsec confirmarea mai pretutindeni. Cu progresul civilizațiunii, ori mai bine zis cu introducerea în masa poporului a forme esteriore a civilizațiunii, a obiceiurilor și apucătorilor străine, cătecele și în genere tot ce e național dă înderăt, cedează terenul a tot ce e venit din afară.

Nicăiri însă acest fenomen îngrijitor nu se observă mai cu putere decât la Românii macedonean. Îndeosebi această influență străină a devenit atotputernică în ceea-ce privește cătecele și dansurile poporului nostru. Din ce în ce mai rar se aud vechile și duoasele arii naționale, și bătrâna generație, care încă ține la ele, se duce, luând cu dinsa în mormânt frumoasele creațiuni ale barzilor naționali.

Tinerii noștri de astăzi nu mai merg pe urmele părinților lor. Ei desprețesc tot ce miroasă a vechiu și strămoșesc, ei găsec cătecele populare prea necoapte și musica lor primitivă. Și de aceea ei se pasionează după cătecele noue, cătecele de modă, cu li-se zice.

Însă până aci rēul ar fi mai tolerabil, pentru-că nu e poporul român din Macedonia singurul, care suferă de el. Acest rēu e general. Ceea-ce ne pune pe gânduri este, că tinerimea noastră a renunțat la cătecele naționale și acum ea cântă în limbi străine și mult mai puțin în limba română. Aci stă gravitatea rēului. E destul să pomenim că cătecele sunt un mijloc puternic pentru popularizarea unei limbi, că prin ele se răspândesc multe idei și sentimente pentru-ca ori-cine se fie convins, că nu e lucru de importanță să conștă această pornire a tinerimii noastre. Încă ceva, care agravează rēul: Se cântă mai mult grecește.

Nu poate fi trecut cu vederea acest fenomen. El trebuie combătut din răputeri.

Dar' cari sunt cauzele, cari 'i-au dat naștere? Cele mai principale sunt următoarele două: O bună parte din Românii macedonei merg pentru afaceri în orașe și țări străine. Era o vreme când ei nu se depărtau mult de locul natal, pentru-că atunci în cea mai mare parte ocupațiunea lor consta în creșterea vitelor. Astăzi această ocupațiune e din ce în ce părăsită. Poporul nostru a devenit un popor de mesteșugari și comercianți. Dorința de câștig îi face să-și părăsească vremele și familia lor și să meargă prin lume, departe de patrie. Este adevărat, că mulți se îmbogățesc în străinătate, dar' întorcându-se în patrie, împreună cu banii aduc și moravurile străine. Cei stabiliți prin orașele din Orient sunt principalii importatori ai cătecelor și moravurilor grecești.

A doua cauză e de aflat în școalele grecești. Grecii au înțeles influența cea mare, ce o are musica asupra sentimentelor omului, au înțeles că prin ea își răspândesc limba și ideile lor și de aceea, în timpurile din urmă, 'i-au dat o atențiune cu totul specială.

Vine apoi inerțiunea noastră, neglijența culpabilă în ceea-ce privește studiul acestui obiect de o importanță așa de mare. În marea majoritate a școalelor noastre în program musica nu figurează, din cauză că ori că institutorii nu se pricep să o predea, ori că o consideră, că nu e de folos.

Să continuăm, ca și pe viitor să avem aceeași atitudine, să fim tot așa de impasibili ca și până acum? Nu, va fi răspunsul tuturor acolora, cari vād mai departe de lungul nasului, al acolora cari țin la așezarea pe baze solide a chestiunii noastre. Drept aceea la începutul anului școlar care vine, domnii revisori ar face un act de adevărat patriotisim, dacă ar pune în vederea institutorilor din circumscripția lor însemnata importanță a muzicii, îndemnându-i pe toți să o introducă în școalele lor.

Nu numai atât. Nu e destulă acțiunea prin școală. Nu vom ajunge la scopul dorit, dacă ne vom mârjini aci. Rēul e mare, e datează mai de mult, a prins rădăcini adânci și, prin urmare, nu așa lesne se poate stărpi. Trebuie să se lucreze și în afară de școală, în societate. Cum? Să se înființeze cursuri musicale pentru adulți, acolo unde se găsec specialiști. Acest lucru e posibil în marile centre românești, și anume în orașele cari au școale secundare. Se

știe, că la aceste școale sunt titulari specialiști pentru catedra de muzică. De asemenea, unde se poate să se fundeze societăți filarmice. Prin orașele și comune se organizează coruri de adulți, coruri bisericesti etc. Dacă aceste idei, cari acum sunt simple desiderate, vor fi îmbrățișate de către cei cărora le incumbă această datorie, atunci putem zice, că am reușit încă un succes însemnat în contra vrășmașilor noștri. Dacă prin munca și silințele noastre vom isbuti, ca cântecele românești să iasă din cele grecești, cade încă o armă puternică din mâna Grecilor. Ei perd foarte nimeritul mijloc de a-și răspândi limba.

Însă, ca să reușim în această privință se cere ceva, și anume: cei chemați să aplice ideile de mai sus, să nu pună în culpă liniștea lor personală cu interesele generale ale neamului. Adevărat e, că se cere dela ei multă muncă, mult zel. Dar' îi credem destul de patrioți, ca să nu șovăiască în a-și pune în serviciul cauzei tot ce pot da.

În altă ordine de idei putem și pe alte căi sigure să contribuim la succesul final al cauzei noastre. Este încă un mijloc foarte eficace, prin ajutorul căruia Români macedoneni ar fi profitați și materialmente și în același timp se va stabili între ei o solidaritate mai puternică. Acest mijloc constă în înființarea de institute de credit, de societăți cooperative și de alte asemenea instituții cu caracter economic și național. Din firea lui Românul macedonean e foarte econom și prin urmare el bucură și-ar depune economiile sale la o astfel de instituție, care i-ar da un câștig. În această privință să luăm exemplul dela frații noștri din Transilvania, cari au atâtea și atâtea bănci populare, cari astăzi posedă capitaluri destul de însemnate. Majoritatea acestor instituții datoresc înființarea lor inițiativei private și au avut niște încercări foarte modeste.

Am putea proceda la fel și noi. Ca ori-și-ve idee nouă, se prea poate ca și aceasta să nu întimplin deodată o călduroasă primire prefutindena. Dar' să nu ne descurajăm de puținele succese, ce vom avea la început. Să pășim cu toată energia și cu neclătinată convingere, că ideea e bună și prin urmare nu poate să cadă. **Marcu Ionescu.**

Concertul din Baia-mare — în Hideaga.

Raport special al «Tribunei».

Hideaga, 15 August n.

La 8 ore avea să se înceapă concertul. Ne găteam cu toții să mergem la «șură».

Protoretorul **Toma László** însă, care a uitat «prescurile» românești — cu cari a crescut și a uitat, că e fiu de cantor român — află încă un motiv, ca să oprească concertul. Zicea că îi trebuie specială concesiune pentru concert, cu toate-că în licențe era accentuat și concertul.

Primarul satului — care ne-a dat de știre noua pedecă — îndată s'a și constătit cu unii din artistia comunală și a dat noua concesiune.

Nu mai avea deci să fie nici o pedecă. Programa putea deci să fie executată.

Erau 8 ore și jumătate. Sala ticsită de public. Preși foarte mulți — șura nu putea să-i cuprindă pe toți.

Poporul era nevoit să asculte de afară.

Așteptau toți cu nerăbdare sosirea patronului — a iubitelui nostru «*Badea George*» și a artistelor și artistului român. În fine sosisă. Un murmur, — apoi strigăte entuziaste de «*să trăiască*».

Pășia venerabilul nostru frunțat mareș și imponent printre rindurile imensului auditor.

Fața lui exprima fericirea cea mai mare, fericire ce o poate avea un luptător național când se vede în mijlocul celor-ce-l înțeleg și-l iubesc.

Satisfacție a primit deci iubitul nostru luptător — satisfacție dela neamul său și totdeauna o va primi când ura dusmanilor noștri va mai îndrăzni să ne pângărească aceea, ce noi mai scump avem.

Eram cu toții la culmea însuflețirii.

Se face liniște. Fiecare dintre noi era pătuns de sentimentele cele mai românești, știind că în următorul moment va auzi arta română — răsunând în acest modest dar românesc loc, și după atâtea pedeci — cu cari șovinismul unguresc voia să o zădărnicească.

Deodată pășe d-șoara **Adelina Piso** și **Minerva Cosma** pe bină, pentru a executa în mijlocul entuziasmului punctul prim din program, pe care o comunicăm aici:

1. Leonard: Suvenir, de Haydn executat pe violină de d-șoara **Adelina Piso**, accomp. pe pian de d-șoara **Minerva Cosma**.

2. Händel: Recitativ și Arie din opera Rinaldo.

G. Șorban: Iarna, cântată de domnișoara **Valeria Pop**, accomp. pe pian de dl **G. Șorban**.

3. Coșbuc: In opressores, decl. de dl **G. Novacovicu**.

4. Proch: Trio, voce violină și pian, executat de d-șoara **Valeria Pop**, **Adelina Piso** și dl **G. Șorban**.

5. G. Șorban: Melodii românești, executate pe pian de dl **G. Șorban**.

6. Vievatems: Ballade et Polonaise, executat pe violină de d-șoara **A. Piso**, accomp. de d-șoara **Minerva Cosma**.

7. G. Șorban: În pădurea inverzită: «*Codrule de ce tot plângi?*» cântate de d-șoara **V. Pop** accomp. de dl **G. Șorban**.

Mai mult am admirat tehnica și simțul musical al d-șoarei **Piso** în piesa «*Ballade et Polonaise*», în care s'au relevat toate calitățile ei musicale de artistă, și în care tonurile cele mai clare, pasajurile cele mai grele le-a executat cu o ușurată uimitoare.

În variațiunile asupra temei lui Haydn a prestat d-șoara **Piso** culmea greutăților tehnice. Flageoleturi, tonuri duble, cadenze executate atât de perfect n'am auzit nici-când.

Publicul entuziasmat i-a și arătat admirația prin aplauze viforoase, cari nu voiau să încete.

Aici trebuie să relevăm și jocul drăgălașei d-șoare **Minerva Cosma**, care în urma rugămintelor noastre, deși n'a cântat solo la pian, dar' în rolul ei de acompaniatoare, ne-a convins pe deplin că este o pianistă cu vervă, cu tehnică bine dezvoltată, posedând un simț musical fin, prin care trece mult marginea, care desparte diletanțismul de adevărată artă.

D-șoara **Valeria Pop**, filomela Românilor, dispune de o voce sonoră și clară de un timbru foarte plăcut, căruia nu i-a stricat nici acustica slabă a localității alese în pripă.

Publicul a aplaudat-o cu frenesie și s'a convins pe deplin, că renumele ce i-l-a câștigat în concertele de până acuma consună cu debutul ei prezent.

Am admirat mult sentimentul fin cu care a prestat drăgălașele compoziții ale tinărului nostru compozitor **G. Șorban**: *Iarna și Ultima dorință*, precum și doina *Codrule de ce tot plângi*, la auzul căruia, chiar și fiii poporului, cari erau de față, au rămas pătunși până la lacrimi.

În fine pășește și talentatul nostru compozitor dl **G. Șorban** pe bină. O vioiciune împreună cu o duioșie a cuprins pe ascultători la auzul doinelor și joacurilor naționale aranjate artistic și executate cu un foc și sentiment pătunzător.

Cine e dl Șorban ca compozitor și executant, la întrebarea aceasta nu aflu de lipsă să răspund; publicul românesc și așa îl cunoaște.

Amintesc însă, că atât prin compozițiile sale, cât și prin jocul lui la pian ne-a câștigat simpatia tuturor și ne-am convins, că cele scrise și auzite despre el nu numai că nu au fost exagerate, dar' mult au întrecut așteptarea publicului nostru, care încă n'a avut ocaziune să-l cunoască.

Îi dorim succes și un viitor strălucit în înălțarea muzicii naționale pentru cultivarea căreia s'a dedicat cu trup cu suflet.

Mult a contribuit la însuflețirea generală și la succesul concertului și dl **Novacovicu**, acest tinăr simpatic, care cu toate prigonirile adversarilor noștri «*cavaleri*» și cu toată năsuința lor de a-l nimici, a rămas Român înflăcărat ca până acuma.

Ne-a declamat poezia *In opressores*, producând adâncă impresie în sufletele tuturor.

Amintesc, că la auzul imnului popular austriac, al acestei melodii neperitoare de Haydn, executată pe violină de d-șoara **Piso**, tot publicul cu mic și mare, s'a sculat în picioare, afară de patriotul **Toma László**, care se vede că a avut reumatism, sau doară din un alt motiv n'a voit să-și conturbe comoditatea.

După-cum pot vedea drăgălașii noștri aspiratori în cazul acesta au pușcat cu boabe-n lună, căci concertul după toate sforțările lor totuși s'a ținut, și încă cu o însuflețire, ca și care în părțile acestea nu s'a mai pomenit.

Am să amintesc, că la oprirea concertului în *Baie* a avut rol însemnat și Magnificența Sa **Alexandru Pop** de Kaplnok-Monostor, jude, care deși ne a promis de 3-ori, că ne va sprigini și va vorbi în interesul nostru cu senatorii orașului, totuși când convenia cu ei vorbia în contra noastră; zicea, că el ne-a spus ca să facem invitări ungurești, că suntem niște copii nepricepuți etc. etc.

De aceea îi concedem, că noi nu ne pricepem la vênarea posturilor dela judecătoria administrativă centrală, dar' să ne concedă și Magnificența Sa, că la aceea ne pricepem că un concert și petrecere românească numai cu invitări românești trebuie făcută și nu există putere pământescă, care să ne determine altfel.

De acum înainte nu o să ne permită nici să vorbim românește, căci deja nu ne permit a face petrecere nevinovată pentru-că invitări sunt românești.

Ce cugetă domni dela putere, unde vor ajunge cu politica lor smintită? Cugetă oare că Românii de acum au uitat luptele eroice ale strămoșilor? Cugetă că 3 milioane de Români, dacă ar

sării cu toții, ar fi așa de ușor de învins?

Aducă-și aminte Englezii noștri, că la adecă poporul român știe să sară în luptă pentru apărarea averii sale mai scumpe, pentru apărarea limbii materne.

Aducă-și aminte, că dacă se umple pocalul suferințelor, răsunarea unui popor desperat e groaznică.

Ear' acum mă adresez către voi, Români cari sunteți mai deaproape vătémați, la Românii din părțile Sătmăruului și Chiorului, și vă întreb:

Până-când mări Sătmăreni și voi falnici Chioreseni?

Serbări în jurul Meseșului.

Sălagiu, August 1900.

Religiunea și cultura sunt condițiile prin cari omul ajunge la fericirea atât contimporană, cât și cea eternă. Acestea îl pot ridica numai la demnitatea sa adevărată.

Ce aceste principii îndemnați, Românii sălageni au împreunat adunarea culturală generală a despăr. XVI. a «*Asociațiunii*» și a «*Reuniunii femeilor române sălagene*», ținută în 26 August a. c., cu actul religios al sfințirii nou edificatei bisericii din Sig.

Sigul e comună mărginașe între Sălagiu și Bihor, — curat românească, la poalele muntelui *Meseșiu*. Locul nu e prea fructifer, dar' cu atât mai romantic. Poporul robust dela natură, sănătos și treaz la minte, trăește mai mult din ținerea vitelor. Școala are destul de bună. Biserica însă era foarte veche de lemn și într'at de micuță, că nu se puteau adăpostii mai mult de 40-50 de oameni în ea. În anii doi din urmă însă și-au zidit o biserică frumoasă, care s'a consacrat în 2 August. Preot e *Laurențiu Sima*, căruia se poate atribui meritul spiritual că s'a zidit și pictat această biserică. Nu e de prisos a aminti întemplantarea, că după zidire poporul exhartat de mijloace nu mai voia să-și și picteze biserică. Atunci preotul L. Sima a adunat tot poporul și îndemnându-l la decorarea bisericii, în fața tuturor a scos din puștină 100 fl. și a dat spre pictură, ceea-ce vândând poporului, parte în bani gata parte prin subscriere îndată au adunat suma recerută...

Serbările au decurs în modul următor:

Des de dimineață a sosit în comună delegatul episcopului rev. domn *Alimpiu Barbolovicu*, vicarul Sălagiului, întimplat și binevențat fiind de preotul local și poporul. Poporul din comunele vecinase și mai departate venia cu prapori și cu cântări formând șiruri lungi de conducte religioase.

Actul sfințirii l'a îndeplinit vicarul cu asistența alor vre-o 12 preoți. La liturgie a cântat missa lui *Dima* corul compus din studenți universitari, teologi și alți cărturari, sub conducerea lui *A. Fedora*, înv. în Șimleu.

După liturgie s'au cuvântat predici, ear' poporul s'a stropit cu aghiasmă.

Pe la 11 ore în localul bisericii noue s'a început adunarea «*Reuniunii fem. române sălagene*» deschisă de presidenta d-na *Maria Cosma*, prin o vorbire instructivă și de mare valoare. Doamna presidentă zicea anume că: Reuniunea numai așa va satisface misiunii, dacă operațiunile sale le va estinde până la treapta cea mai de jos a poporului. Trebuie deci să ne ocupăm pe viitor cu cultivarea femeii țărance, care trebuie ridicată și îndulcită de binefacerile culturai și ale științei.

Din raportul anual despre activitatea Reuniunii s'a văzut că afacerile școlaii susținută de Reuniune stau bine. Cu resignația a primit Reuniunea abdicarea directorului școlaii *Andrei Cosma*, care a condus școala dela înființarea ei cu multă pricepere și sub a cărui direcțiune a ajuns această școală așa frumoase rezultate pe terenul culturai femeii române din Sălagiu, Sătmăr și Bihor, de pe unde atâtea fetițe și-au câștigat aici creșterea românească. Dar' am nădejde că în noul director, *Gavril Trif*, profesor preparandial pensionat și recunoscut ca pedagog erudit earăși dobândim un conducător demn urmaș al dlui *A. Cosma*.

Tot din raport apare că Reuniunea a aranjat muzeu de industrie de casă, pom de Crăciun când a împărțit la ambele școale din Șimleu încălțăminte, sumane și alte îmbrăcăminte în preț de vre-o 60 fl. Reuniunea are avere de 520 coroane. Susținerea școlaii costă la an 900 coroane. În comisiunile censurătoare au fost: d-na *Laura Pop*, *Gavril Trif*, *Emilia Pop* născ. *Marcu*, *Victoria Vicaș* născută *Pop*, *Teodor Pop*, *Dr. Mihail Pop*. În anul acesta a fost alegeră nouă a presidiului și comitetului Reuniunii. Presidentă în ad. mamă doamna *Maria Cosma*, celelalte membre încă au rămas, ear' ca puteri noue au intrat în comitet d-nele: *Laura Pop* și *Elena Pop*, bărbat de încredere *Gavril Trif*.

În fine cu bucurie sufletească putem constata că Reuniunea femeilor române sălagene lucră și cearcă să afle toate mijloacele pentru a-și realiza planurile frumoase pe terenul culturai femeii române.

După puțină pauză s'a început adunarea despărțământului «*Asociațiunii*», deschisă de directorul *A. Barbolovicu*, vicar, prin vorbirea următoare:

Onorată adunare!

Omul e ființa socială și ca atare este unit prin legături scumpe cu familia, comuna natală, religiunea, națiunea, patria sa și cu întreaga societate omenască; și precum usează de bunătățile isvorite din aceste legături prețioase, așa și primește asupra-și obligăminte rezultate din aceste legături, cărora a satisfacă încumbă datorința sfântă necontestabilă.

Creatorul a preșerat în mintea și inima omului, care este miniatura perfecțiunilor divine, sămânța deosebitelor simțăminte, însușiri și facultăți nobile, cari numai așa se pot desvolta spre a fi valorată spre înaintarea binelui comun vremelnic a omenirii și spre asigurarea fericirii eterne a aceleia, dacă omul conform propensiunilor și facultăților sale, împrejurărilor între cari trăește, îndigintelor spirituale și materiale ale familiei, comunei natale, religiunii, națiunii, patriei sale și societății omenesti, îmbrățișează cutareva profesiune religioasă-morală, culturală sau materială și obligămintelor împreunate cu profesiunea corăspunde cu esacitate și conștiențiositate.

Dacă ne vom reintoarce pe firul istoriei omenesti până la pruncenia popoarelor și a societății omenesti, aflăm că fiecare ev a avut idealul seu pentru a căruia realizare bărbaiți conducători au arborat drapelul în fruntea popoarelor și a omenirii provăzând cu emblema idealului profesat prin acel ev. Au fost evuri pe al căror drapel străluciau idealuri mărețe, dar au fost și de acelea cari neavând purtătorii steagurilor concepte chiar și corăspunzătoare demnității misiunii sublime și scopului omului și societății omenesti — înainte de a se fi putut realiza dimpreună cu steagul pe care erau gravate, au devenit sfirțicate prin furtunile secolilor și au rămas numai ca un memento pe seama posterității însemnate cu lacrimi și sânge pe paginile istoriei.

Pe drapelul evului nostru strălucete idealul corăspunzător demnității omenesti espres prin emblema gravată cu litere de aur «*Știința, literatura și cultura națională*». După axioma «*nemo sibi satis*» popoarele și conducătorii acelor s'au convins, că realizarea acestui ideal sublim pretinde o muncă de veacuri cu mult mai intensivă și uriașă, decât să o poată efectui savanții tuturor timpurilor și ai neamurilor resfirăți și despărțiti de olaltă; exemplu eclatant, ne sânt folientele, adecă fructele ostelelor gigantice ale unor capete luminate, ca și cari aflăm în toți secolii și la toate popoarele, cari deși sânt comori neeshaurabile ale feluritelor științe, totuși idealurile depuse în acelea zac în biblioteci acoperite de pulberea veacurilor. Fiecare ev își are meritele și demeritele sale, laturea luminată și laturea întunecată; așa și evul nostru poreclit al luminilor și progresului — pe lângă unele scaderi adânc tăietoare în viitorul popoarelor și al societății omenesti — între alte merite își are meritul de a fi dat naștere spiritului de asociare, de unde a urmat că pe toate terenurile spirituale și materiale ale societății omenesti azi nu mai lucră indivizi singuratici, fie cât de luminați, ci uniți în simțiri, cugete și fapte. Azi în oceanul vast și tumultuos al laboriosității tuturor însoțitorilor fie de ori-ce menire și scop, cari și-au pornit naia întreprinderii pe spinarea spumegândă a valurilor oceanului evenimentelor temporane, începe a sfășia naia care poartă marfa cea scumpă a culturii și științei; în fruntea căreia se înalță farul care revarsă lumina conducătoare peste toate năile întreprinderii tuturor însoțitorilor, și le indică direcțiunea sigură în mersul și progresul lor, ca să nu pătească naufragiu înainte de a atinge portul destinațiunii lor. (Va urma).

Revistă esternă.

Evenimentele din China.

Trupele aliate au sosit la Peking — aceasta e cea mai însemnată știre din China, vestită încă ieri. Nu se știe acum, că oare au intrat în Peking sau li se vor estrada aci ambasadorii și vor aștepta aci instrucțiunile mai departe. În unele depeșe se vorbește de armistițiu, pentru care s'a oferit a întreveni Japonia. Anglia a voit să trimită la Shanghai trupe indice, voină a domina valea râului *Jang-ce*, care o interesează indeosebi. Dar' la protestul viceregelui și la unele semne de agitație ale populațiunii 'si-a schimbat planul; trupele indice vor debarca la Wei-Hai-Wei și numai puține pe malul dela Shanghai.

Depeșele de azi sânt următoarele:

Washington, 16 August n.

Aici a sosit știrea, că guvernul chinez va trimite la *Tung-Cin* un înalt dignitar al statului, care să trateze cu comandanții trupelor aliate pentru estradarea ambasadorilor. Se zice, că acest dignitar va fi prințul *Cing*. Probabil, că întrevedere se va fi întemplant.

Roma, 16 August n.

Agencia *Stefani* anunță din Taku: A debarcat la mal un regiment rusesc, ca să acopere linia de retragere a trupelor aliate. Admiratul japonez comunică, că aliații au ocupat în 12 l. c. *Tung-Cin*. Se așteaptă pe azi un atac contra Peking-ului.

Berlin, 16 August n.

Până acum n'a sosit știre, că aliații ar fi intrat în Peking, ceea-ce însă e posibil. Aceasta o va decide comandantul trupelor, după împrejurările la fața locului.

New-York, 16 August n.

«*Evening Journal*» e informat, că Japonia a oferit armistițiu între puteri și China. China a primit condițiile, între cari cea mai principală e estradarea ambasadorilor în afară de Peking sau trupelor să li se dea voie a intra în oraș și a scoate de acolo pe străini.

Londra, 16 August n.

Se vorbește că trupele indice nu vor debarca la Shanghai, ca să nu debarce atunci și alte trupe de-ale puterilor acolo. De altcum s'au observat și semne de agitație din cauza aceasta între populațiune.

Bruccella, 16 August n.

O depeșă din Shanghai anunță, că Li-Hung-Ciang s'a arătat foarte îngrijat auzind știrea despre debarcarea de trupe la Shanghai. Din partea Belgiei se tem, că Anglia pe neobservate vrea să puie mâna pe Shanghai.

Crispi despre marina italiana.

În «*Revista Maritima*» din Roma a apărut un articol de *Crispi*, cu titlul: «*Apărarea maritimă*», care a produs senzație în Italia. *Crispi* constată, că puterea maritimă a Italiei e slabă; la 1890 Italia era la locul al treilea între puteri și azi cu marina sa vine în rîndul al șeptelea. Azi nici Sicilia nu ar pute-o apăra Italia. *Crispi* roagă guvernul să desvoalte grabnic flota de războiu, căci altcum Italia în timpuri de grele încercări va fi rău lovită.

Burii și Englezii.

«*Daily Telegraph*» anunță din Durban, că Buller înaintază spre *Barberton*, noua capitală a Transvaalului.

În *New-York* s'a publicat o listă a soldaților morți în războiul cu Burii și cel din Filippine; se constată, că boala epidemice au răpit viețea mai multor soldați, decât gloanțele dușmane.

Cariera militară.

Auditoriatul.

S'a scris mult, că tinerii noștri ce carieră să îmbrățoseze după absolvirea studiilor și cu toate acestea tinerii noștri sânt în mare îndoaială, neștiind ce să facă? Ca să vin încâtva întru ajutorul lor, voui scrie ceva despre auditoriat, ca astfel juriștii noștri absolvenți să cunoască mai de aproape organismul acestei instituțiuni militare judiciare.

Publicul cel mare român, și indeosebi părinții, abia au cunoștință despre existența și organismul auditoriatului, și asta poate fi cauza că așa puțini tineri se dedică acestei cariere, care le oferă pe lângă o existență materială splendidă și o pozițiune distinsă în societate.

Auditoriatul are menirea de a manua justiția criminală și serviciul judiciar în armată, cât și la marina belică, pe lângă asta mai are menirea de a da povește de drept comandanților militari și a le fi întru ajutor la deliberarea afacerilor de drept.

Auditorii armatei și ai marinei belice formează în totalitate lor un corp care se compune din 5 generali, 8 coloneli, 18 vicecoloneli, 37 majori, 60 căpitani de I. clasă și 21 de clasă II, 21 primlocotenenți și de prezent 20 practicanți. Numărul acestora din urmă se poate însă, după trebuință mări sau a se micșora.

La marina belică sânt: un colonel, un vicecolonel, un major, 2 căpitani de I. clasă și 2 de a II. clasă și un primlocotenent.

Astăzi în întreagă monarchia avem aplicați dintre Români numai 2 vicecoloneli, adecă pe d-nii *Ioan Mihăilțianu* și *Mihail Bălăban* (ardeleni), un căpitan de I. clasă *Eugeniu Pop* (maramureșan), și 3 practicanți, pe d-nii *George Drogi* (bucovinean), *Dr. Adrian Nedelco* (bănățean) și *Corneliu Bardosy* (ardelen) Într'adever' un număr de tot neînsemnat față de imensa sumă a soldaților noștri de toate armele, cari în lipsă de auditorii din neamul lor, sânt avisați de a fi ascultați și judecați de juri străini, cari în cele mai multe casuri nu cunosc nici obiceiurile, nici limba noastră.

În oas de războiu statul auditorilor se poate mări. Dintre generali unul este șeful despărțământului IV. în ministerul de războiu, 3 sânt referenți la tribunalul suprem militar, unul director de cancelarie al tribunalului superior.

Colonelii auditorii sânt aplicați ca referenți la tribunalele superioare, ear'

unul este șef în secțiunea VII. de marină a ministerului de război.

Vicecomandantii și majorii sunt referenți la comanda de corp și la admiralitate la portul din Pola, ear' peste tot majorii conduc judecătorile de garnisoană și cea de marină din Pola.

Capitanii și primlocotenenții sunt împărțiți ca juri la judecătorile de garnisoană și de marină. Auditorii dela judecătorile de garnisoană și de marină sunt stabili aplicați și aparțin statului acestora, sau se țin de un regiment. Aceștia sunt datori a cunoaște limba regimentului și toamai împrejurarea aceasta ar trebui să îndemne pe tinerii noștri, ca cât mai mulți să îmbrățișeze cariera auditorilor.

Practicantii se întrebuințează la lucrările de concept și de manipulațiune, sau ca grefieri la compunerea protocoalelor și se pregătesc astfel în mod practic pentru oficiul de jude militar. Ei sunt obligați a practica pe lângă asta 9 luni la un tribunal civil, și a asculta cursul pentru dreptul militar penal, cel comun civil, cât și al altor legi judiciare și a depune cel mult în 3 ani examenul de jude militar.

Pe practicantii îi numește ministrul de război; petițiunile acelor care nu sunt în serviciu public sunt a se aștepta de-a dreptul, ear' cei cari sînt în serviciu public, sau în statul militar de rezervă, au să se li aștearnă cererile pe calea superiorității lor.

Lângă cereri sunt a se acelu: Documentul, că prezentul n'a trecut etatea de 30 ani, aparține unei părți a monarhiei, nu este căsătorit și are o purtare morală nepătată; a absolvat universitatea, sau vre-o academie de drepturi și a depus examenul de stat judiciar, cunoaște pe deplin limba germană și o alta oarecare limbă vorbită în monarhie și se poate susține din ale sale proprii până la apacirea unui adjut care este de 1600 coroane pe an.

Din condițiunile acestora rezultă, că se pune mare pond, ca aspiranții să cunoască pe deplin limba germană, în care îndată după intrarea lor în praxă au să știe nu numai a vorbi corect, dar să și concipieze, ceea-ce vor pute ajunge numai în acel cas, când vor fi studiat cel puțin vre-o câteva clase în școlile medii cu limba de propunere germană, sau vor absolvat vre-o câteva cursuri de drept la universități germane. E mai de notat că numai acei juriști pot concura la un post de practican, cari au servit anul de voluntar, ceea-ce se recere la ori-și-care alt oficiu în armată, așa că numai acela poate aspira la vre-un post în armată, care a depus examenul de oficer în rezervă.

În fine mai observ, că după-ce delegațiunile din anul expirat au decis, ca personalul auditorilor să se înmulțească cu 20, tinerii noștri cari intră la auditoriat vor avè cu atât mai mari șanse de avansare, cu cât în timpul cel mai scurt se va introduce și la noi procedura penală militară cea nouă, când apoi și personalul auditorilor are să fie augmentat în număr recerut.

Mars.

Cronica zilei.

Sibiu, 18 Aug. n. 1900.

Memento. 19 August: Desp. Abrud-Cămpeni al »Asociațiunii«, adunare cercuală în Săcătura.

20 August: Concurs de învățtoare la școala de fete a »Reun. fem. rom. din Abrud«.

25 August: Concurs de comptabil la »Mureșanul« în Maria-Radna.

Din cauză, că în ziua de 20 August n. este impus prin lege răpăns general, numărul proxim al foii noastre va apăre numai Marți seara.

Iubileul Monarhului. Întru sèrbarea aniversării a 70-a dela nașterea M. Sale Impèratului și Rege Francisc Iosif I. azi s'a servit în biserica parochială din Sibiu-cetate liturgie din partea Înalt Preasfințitiei Sale Metropolitului, asistat de Preacuvioșia Sa archimandritul Dr. Ilarion Pușcariu și protopresbiterii Nicolae Cristea, Moise Lazar, Ioan Papiu și Mateiu Voileanu și de diaconii Dr. Elie Cristea și Dumitru Câmpian. După liturgie s'a cetit doxologia cea mare și rugăciunea împèrătească. La serviciul divin a participat public numeros, din toate clasele sociale.

Din partea militară festivitățile iubilare s'au început deja aseară. Musica militară a cântat în Piața-mare dela 8 până la 9 ore, apoi trecend prin strada pintelului, urezului, măcelarilor, morii, școlaei și schewis s'a retras în casarmă. Azi dimineată la 5 ore s'au dat 24 salve de tunuri, apoi musica a percurt în cântări stradele orașului. La 8 ore toate trupele aflătoare în Sibiu au eșit la câmp, unde s'a servit misă solemnă. La 2 ore comandantul de corp FZM. von Probst a dat dîne de gală, sub durata căruia a cântat musica militară, toastul oficial rostit pentru M. Sa, a fost urmat de salve de tunuri.

Loialitate ungurească. Popoarele monarhiei austro-ungare au azi zi de mare sèrbătoare: a 70-a aniversare a Impèratului-Rege Francisc Iosif I. Statul ungar încă are o sèrbătoare, impusă prin lege tuturor popoarelor din Ungaria: ziua de Sf. Stefan, care se va sèrba Luni (20 August). Maghiarii din Abrud vor sèrba ziua de 20 August cu mare alaiu patriotic, cu iluminarea orașului și alte manifestațiuni de sèrbătoare, ear' fiindcă în Abrud ziua de Luni e zi de tîrg de sèptemână, magistratul orașului — pentru-ca sèrbătoarea patriotică să nu fie profanată prin nimic — a transpus ținerea tîrgului pe azi, pe ziua Monarhului. Eată încă un cas de loialitate ungurească! La Sf. Stefan nici tîrgul obișnuit nu-i permis să se țină, ear' în ziua M. Sale pot să se țină și tîrguri, cari între alte împrejurări ar fi să se țină Luni.

Logodna duor surori. În familia primarului George cav. Dămilă din Hunedoara se sèrbează azi logodnă duplă. A d-șoarei Ana Dămilă cu comptabilul Nicolau Macrea și a d-șoarei Victoria Dămilă cu Vasile C. Osवाद, administratorul »Tribunei« și »Foi Poporului«.

Post de notar. Dela pretura din Roșia-montană s'a scris concurs la postul de notar cercual în Bucium. Dotație: salar și accesorii 2472 coroane plus taxele statutare pentru lucrările private și lemne de încălzit. Termin de concurs 9 Septembrie. Cercul notarial constă din comunele Bucium, Musca și Corna, toate curat românești.

Vasile Papp. În 6 August a trecut la cele eterne, în etate de 60 ani, judele de tablă Vasile Papp, aplicat la tribunalul reg. din Sătmă, înmormântat în 8 August în cimitirul gr-cat din Sătmă prin rvd. Titu Budu, vicar Marmației, asistat de 6 preoți. Răposatul în 6 August eșise în comisie la Olcsva, unde a murit în urma unei apoplezii de inimă. Îi deplâng pierderea: fratele seu Ioan Papp, protopop în Bocsig cu familia, sora Iuliana cu familia, nepoții Toma, Ioan și Marica, și alte numeroase rudenii.

Antecedentele condamnable. Despre cari a fost vorba în cronica noastră de ieri, referitoare la înmormântarea regretatului Dr. David, a dat ansă la diferite explicări, pe cari 'și-le face societatea noastră sibiliană. Pentru evitarea tuturor neînțelegerilor, notăm, că sub cle am înțeles condamnable obicia, născut probabil din educația modernă ce 'și-o căștigă tinerii noștri de astăzi pe la școlaele superioare maghiare, — de a pfacea prea multe nopți în zile; nimic alta; căci repetăm, în cele materiale, Dr. David era bine situat.

Tren căzut în rîu. Între Lupeni și Vulcan este un mare pod de fer al căii ferate Petroșeni-Lupeni. În urma ploilor din zilele trecute construcția podului a slăbit și Mercuri, toamai când trecea un tren de persoane, podul s'a rupt și locomotiva s'a prăbușit în Jiu, de unde nici până acum nu a putut fi scoasă. Noroc că vagoanele s'au rupt de locomotivă și astfel nu au fost trase în rîu. Numai mașinistul și focarul au căzut în apă, de unde însă li-a succes să înoate la mal.

Pentru masa studenților. Duminecă (12 August) tinerimea din Zarand a aranjat în favorul fondului pentru înființarea unei mese a studenților dela gimnasiul din Brad, petrecere împreună cu reprezentațiune teatrală, succedată splendid din toate punctele de vedere. Tinerii diletanți 'și-au interpretat rolurile în »Iorgu dela Sadagura« între necontentite aplause și manifestațiuni de plăcere din partea publicului. Dovadă aceasta, că toți s'au achitat splendid de rolurile avute, și cea mai mare laudă pentru ei. Harnicii diletanți au fost următorii: Ioan Damian, maturisant (»pitarul Enachi«) Ioan Șipoș, cler. abs. (surdul Găngu), Petru Cîrco, cler. abs. (cavalerul Iorgu), Cornel Albu (grecul Kiulafoglu), d-na Letiția Damian (Gațița), d-șoara Veturia Rimbaș (Zoița), R. Perian (Schwabe), G. Copoș (Iftimi), I. Bărna (Igi) și câteva bujori de fetițe și tineri ca stățiști, țărani și țerance. Fetițele toate în costum românesc. Mult a plăcut și hora din actul III. jucată pe bină.

Public a fost foarte mult și curat românesc (afară de un Maghiar și 2 Evrei din localitate) preoți, învățători, notari și altă inteligență a Zarandului. Foarte bună impresie a făcut marel număr de industriași și țărani, veniți unii chiar de prin comune îndepărtate. După teatru a urmat dans, continuat în veselie și armonie frățească până dimineața. Fondul mesei studenților prin această petrecere s'a sporit cu o sumă destul de considerabilă. Numai seara la cassă au încurs peste 330 coroane, afară de contribuiriile intrate pe altă cale.

O mănăstire în flacări. Alaltăieri s'a aprins mănăstirea din Cestochowa (Polonia-rusească), fiind în scurt timp cuprinsă toată în flacări. Au ars în ea multe tablouri și reliquii ce privesc de-aproape istoria Ungariei.

Concurs bisericesc. La postul de paroch în Sibiel, ppresbiteratul Sebeșului, e scris concurs nou cu termin de 30 zile.

Tribuna Literară. adausă la numărul de azi al »Tribunei« are următorul sumăr: Nu ispități pe nimeni! comedie într'un act, de Delaunay (fine), tradusă de Vieus; Declarație, poesie de Victor Bontescu; Cântăreții iubirii, noveletă, de E. Herovanu; Regele cel rîu, novelă istorică, tradusă din l. franceză de I. E. Prodan; Anecdote din viața regelui Umberto, și Felurimi (Garderoaba reginei Margareta, Zile ominoase pentru domnitori, Șahul în Paris, Ciasornic urias).

S'a perdut pe strada Cisnădiei, un orologiu de damă, de argint, cu lanț. Aflătorul e rugat a-l preda la administrația »Tribunei« pe lângă un bun onorar.

O domnișoară. Romăncă, din familie bună, dorind să-și completeze studiile s'a stabilit în Sibiu. Roșă publicul să o springiească în ajungerea școlului, dându-i comande în orice branșe de lucru manual. Lucrează foarte frumos după cele mai grele modele, broderii moderne, croșetează, coase albături și toalete etc. La dorință merge și în case, cu taxă foarte moderată, nerîvnind, decât la mijlocul unei modeste existențe. Are mașină de cusut sistemul cel mai nou, care la oerere o duce cu sine în case. Adresa, precum și informații mai detaliate la administrația foilor noastre.

Peste durerile de corp trec oamenii cu voe bună și umor. Mult timp în această nu poate dura, îndeosebi când e vorba de dureri reumatice, gicht și boale de nervi. Ni-se atrage deci atențiunea asupra unui mijloc și asupra acestor dureri, care ni-se pare vrednic a fi recomandat. Acesta e fluidul preparat de farmacistul și furnisorul de curte Ioan Francisc Kwizda în Korneuburg lângă Viena, și e dovedit ca bun mijloc dietele și contra scrintiturilor, înțepinirea vinelor și musculaturii, frânturilor, sgărciturilor, apoi la întărirea prealabilă și după strapațe mari, marșuri lungi, etc. Numeroase atestaturi despre efectul preparat stau la dispoziția interesatilor. Detalii mai jos.

MAI NOU.

La Peking.

Depeșele mai noue confirmă știri, că aliații au sosit la Peking. Unele anunță, că trupele aliate au intrat în oraș, dar' nu se știe, că le-a succes a elibera pe ambasadori.

Alte știri anunță, că împèrăteasavêlvul a dispărut din Peking; despre Impèratul nu se știe unde e. Teroara contra străinilor și contra Chinezilor creștinați continuă.

Toate acestea sînt știri, cari acum încă nu se pot controla.

Abonament lunar

pentru August st. vechlu invitat Administrația ziarului »TRIBUNA«

Bibliografie.

»Asupra domniei lui Bibescu«, epilog la broșura »O execuțiune«, de Constantin Al. Ionescu. București, tipografia Marinescu et Șerban.

Eminescu pesimist, profet și economist — de I. S. Ordeanu. Broșură interesantă, de concepțiune originală; merită toată atențiunea. Are 106 pagini, costă 1 leu.

Ermeneutica biblică, compusă după Ubaldo Ubaldi, de Dr. Victor Szmigelski, cu aprobarea ordinariatului metropolitan gr-cat de Alba-Iulia și Făgăraș. Tipografia seminarului archidicesan din Blaj. Editura autorului. Preț 2 cor.

Autorul destinează venitul curat pentru fondul provincial de salarisare al preoților și învățătorilor

Băncile de emistune și circulațiune monetară, în special Banca națională română, de A. D. Damianof. — București, editura »Nouei Reviste Române«. Preț 1 leu 50 bani.

Căiletorule patriarchului Macarie de Antiochia în țările române (1653—1658), tesă pentru licență în istorie, de Emilia Cioran. București, stabilimentul grafic I. V. Socec.

»Enciclopedia Romană«, publicată din însărcinarea și sub auspiciile »Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român«, de Dr. C. Diaconovich, prim-secretarul »Asociațiunei«.

A apărut fasc. XX. cuprinzend numeroase articole între Ioanovici—Keman. Cu acest fascicol se încheie tomul al doilea al acestei valoroase publicațiuni. În acest fascicol încă aflăm o serie de articole de interes special românesc, dintre cari amintim: Iobagiu (I. St. Șuluțiu) Ionescu (biografii), Iorga, Iosif (metropoliți), Ipsilante, Isopescul, Istro-Români, Iuga, Ivacicovici, Jianu, Jiul, Joreste, Junii, Junimea, Kalinderu; ear' dintre celelalte articole remarcăm: Iosif, Irigațiune, Irlanda, Isabella, Isolarea bolnavilor, Istoria, Isus Chistos, Isvor, Italia, Italiana, literatura (M. Strajan), Iupiter, Jancsó B., Japonia, Java, Jertfa, Jhering, Joc, Jókai, Jósika, Joubert, Justinian, Kant (Dragomirescu), Karnak, Karthago.

Stăruința redacțiunei și editurei de a duce această operă la bun sfîrșit în butul tuturor greutăților, cu cari se luptă, merită recunoștința și spriginul publicului. Volumele apărute până acum (I. și II.) pot forma podoaba ori-cărei case românești. Editorul a pregătit și scoarțe coreșpunzătoare, cari se pot procura cu prețul de câte 2 coroane de tom.

Abonamentele se fac la W. Kraft în Sibiu (deposit general pentru România: E. Storek, București) și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de prenumărare pentru un tom broșurat 20 cor., — legat 23 cor. 20 bani (în România: 25 lei, — resp. 28 lei 50 bani).

Flamarion în românește.

Camil Flamarion, celebrul scriitor francez, care 'și-a pus frumoasa țintă vieții sale să popularizeze știința astronomică, este cunoscut la toate popoarele culte. Nu este limbă, în care scrierile sale de astronomie să nu fie traduse — dacă nu toate, apoi unele din ele — și să nu fie cu drag cetite. Flamarion te introduce în frumșetele sistemului solar cu lumile-i numeroase și te familiarizează cu știința astronomiei fără să observi, că la adecă el face știință și încă una dintre cele mai abstracte științe, — așa fermecător e metodel seu de predare. Îți povestește de minunile cereștii, de stele, de planete, de pământ, de câte toate și într-aceasta te trezești numai, că ai intrat în probleme grele, de cari de bunăvoe mulți nu se apucă, părăndu-li-se prea grele, prea obositoare și poate chiar necuprinse cu mintea lor. Stilul narativ, ușor și plăcut din scrierile lui Flamarion, te face însă să îndrăgești aceste probleme, să cauți a pătrunde în esența lor, și astfel fără să observi îți dai de-a gata cunoștințe elementare din astronomie împreună cu dorul de a ști tot mai mult, de a cunoaște tot mai temeinic tainele minunate ale universului.

În aceasta stă meritul lui Flamarion și de aceea sînt așa de cu drag cetite scrierile lui. Dintre scrierile lui au fost traduse până acum în limba română »Urania« și »Sfîrșitul lumii«, ear' zilele trecute dl B. Marian a făcut accesibil publicului român scrierea »Ce-i ceriul?«, una dintre cele mai frumoase și mai instructive scrieri ale astronomului francez.

Pe 232 pag. 8° în cartea »Ce-i ceriul?« ni-se vorbește — așa cum Flamarion știe vorbi — despre cer, astronomie ca știința universului, pământul cu mișcările lui și urmările acestora: ziua, noaptea, anul, călindarul; aparatele optice și observatoriile, sistemul lumii, soarele, luna și eclipsele ei, planetele, cometele, zodiile etc., dându-ne o lectură și plăcută și instructivă. Dl B. Marian a făcut un bun lucru prin traducerea acestei cărți și asemenea bun și folositor lucru vor face toți cari 'și-o vor procura și o vor ceti. Cartea, pe lângă conținutul științific în cele de mai sus, cuprinde portretul și biografia autorului și numeroase figuri în text. A apărut în editura librăriei David I. Benvenisti (Craiova, strada Justiției 23) și costă 1 leu și 50 bani.

A treia carte de cetire pentru copii și copile din anul III. și IV. de școală, întocmită de mai mulți prieteni ai școlaei. Editura librăriei Ciureu în Brașov. Costă 65 cr. Aprobată prin ordinațiunea ministerială nr. 5276/899 dto 14 Ianuarie 1900.

»Insula morților« novelă de R. Voos, tradusă de Andreiu Bârseanu, profesor în Brașov. Preț 50 bani.

Tragedia Calvarului, de abbé Henry Bolo, tradusă în românește de membrii societății de lectură »Inocențiu Micu Clain« a teologilor din Blaj. Ediț. societății tiparului »Tipografeii«, societ. pe acțiuni în Sibiu. Preț 2 coroane, pentru România: 3 lei.

Politica noastră națională.

Sub titlul acesta general a apărut o interesantă broșură ce poartă titlul următor:

— Rolul dlui D. A. Sturdza în chestiunea națională. Studiu istorico-politic de Teodor Raica, profesor gimnasial. Ploști, Tipografia »Democratul«, 1899. Format 8° mare, 160 pagine.

Interesantul studiu al zelosului naționalist, dl Raica, e merit pentru lumea politică, din România, dar din nenorocire ne privește foarte mult, dacă nu exclusiv și pe noi. E o lectură foarte folositoare, dacă nu necesară, tuturor bărbatilor noștri, cari se interesează de politică. În marca crîșă politică națională, care nici astăzi nu s'a sfîrșit, dl Raica aruncă prin studiul seu o intensivă lumină, care va servi multora spre orientare în situația noastră.

Cartea costă 1 leu 25 bani, sau 1 cor. 20 bani. Se poate comanda direct dela autor, ori prin librăria noastră.

»Tiganiada« sau »Alexandria ai țigănească«, o preafrumoasă povestire în 12 cântări și vre-o 5000 de stichuri, scrisă acum o sută de ani, de preacunoscutul Ioan Budai, Deleanu, ear' acum din nou scoasă și pe înțeles întocmită de V. O. — Editura librăriei Ciureu în Brașov. Preț 45 cr.

»Povestea priveghitoei«, după »Înșiră-te Mărgărite«, de I. Manliu. Estras din publicațiunea »Lui Titu Maiorescu, Omagiu«. București, stabilimentul grafic I. V. Socec, str. Berzei nr. 59. Preț 25 bani.

Sosiți în Sibiu.

La 18 August n. 1900.

Hotel »Impèratul Romanilor« Lessel, privatier din Blasevitz; Ince cu fiul, din Chezdi-Oșorheiu, Sigmund, Korbasz, Cisotti, Belz, Burel, din Viena, comercianți Schlesinger, comerciant, Bauszner cu familia, deputat dietal din Budapesta; Iorgu, profesor din București; Aurel Lazar cu familia, subst. din procuror-suprem din Cluj; Dr. Bernard cu soția doctor de filosofie din Postdam.

Hotel »Meltzer«: Albani, director școlar din Sămbăta-de-jos; Meliosek cu familia, cassar din Szegeard; Tandl, comerciant, Georgescu cu familia, din Căneni; Boer din Arpașul-de-jos, privatieri.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 18 Aug. n. 1900.

Table with 4 columns: Hartie-monetă română, Lire turcești, Imperiali (15 R aur), Ruble rusești, Galbeni, Napoleon-d'ori, 100 Marce germane, Livre sterling.

Bursa de Budapesta.

Din 16 Aug. n. 1900.

Table with 4 columns: Renta de aur ung. 4%, Renta de aur ung. 4%, Imp. val. cor. 6%, Bonuri rurale ung., Bonuri rurale ung., Obligatiunile desp. regalilor, Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Renta de hârtie austriacă, de argint austriacă, de aur austriacă, Losuri austriace din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., de credit austr., Scrișuri fonciare ale institutului de credit și economii »Albina«, Galbeni împăratești, Napoleon-d'ori, Mărci 100 imp. germane, London 10 Livre sterlingi.

Bursa de Viena.

Din 16 Aug. n. 1900.

Table with 4 columns: Renta de aur 4%, Imp. val. v. c. 4%, Bonuri rurale ung., Bonuri rurale ung., Renta de hârtie austriacă, de argint austriacă, de aur austriacă, Losuri austriace din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., de credit austr.

Bursa de București.

Din 8 Aug. v.

Table with 4 columns: 5% Renta perpetuă, 5% am. 1881, 5% am. 1892, 5% am. 1898, 5% am. 1894, 5% am. 1889, 4% am. 90.94, 4% am. 1896, 4% am. 1898, Convertite rurale, 4% Obl. c. B. 1888, 5% Obl. c. B. 1890, 5% Obl. c. B. 1895, 5% Func. rur. 78 1/2, 4% Func. rur. urb. Buc. 89, 5% Iași 75 1/2, Banca Națion. 520, Agricola 384, României, de scont 280, Daç. Roma. 446, Naționala 456, Patria, Construcții 30, Basalt artificial, Tram. nou, Baia centrală 100.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baiteș. Proprietar: Pentru »Tipografeii«, societate pe acțiuni: Iosif Mareșali.

